

Vara un nauda

gumu – ielieciet mani par konsultantu ar algu 4000 eiro mēnesī!

– Es to saprotu ļoti labi... Bet – kā jau teicu – ir cilvēki, kuri neko citu neprot, kā vien piebalsot bosam.

– Jūs arī esat bijis konsultants pašvaldības uzņēmumā Rīgas meži. Vārdu «konsultants», jācer, varam lietot bez pēdīnām?

– Jā, es no augusta līdz decembrim biju padomnieks *Rīgas mežos*, un, būdams departamenta direktors, es vadīju lielos projektus. Par to es atsevišķi nesaņēmu atlīdzību. Pirms tam lielais objekts bija Nacionālais mākslas muzejs. Tad, kad tiku ievēlēts par vicemēru, tajā pašā dienā uzrakstīju atlūgumu. Taču tad, kad pašvaldības uzņēmumā «strādā» *mirušās dvēseles*, tas ir kauns.

– Ir kas tāds, ko gribat likvidēt vai reorganizēt?

– Mēs visi saprotam, ka ir jāinformē cilvēki par to, kas notiek Rīgas domē, bet... Šobrīd ir pieņemts lēmums izvērtēt divu nodibinājumu darbību – Rīgas tūrisma attīstības biroju ar savu brendu *LiveRiga* un *riga.lv*. Pateikšu nediplomātiski: uzskatu, ka *riga.lv* jālikvidē. Tas ir brends, kas šobrīd ir sabojāts. Uzskatu arī, kā jārevidē Sabiedrisko attiecību dienests.

– Kā domājat veidot attiecības domē?

– Mums domē ir zināšanas, vara un nauda. Tad par ko mums vajadzētu uztraukties? Kad bija beigušies cīņa «Gāžam Nilu!», opozīcijai uzreiz vajadzēja piedāvāt vadīt kādu komiteju. Tad *Saskaņai* būtu daudz vienkāršāk šeit strādāt. Bet ko viņi? Nosauca opozīciju par *durakiem*. Tad jau pārējie ir baigi gudrie? Tādi gudrinieki, kuri veido «konsultantu» frakciju...

– Kas turpmāk atbildēs par Rīgas ielām? Par Krišjāņa Barona ielu ir ļoti daudz sūdzību.

– Reālā atbildība ir Satiksmes departamentam. Es daudz staigāju pa Rīgu un vēroju, kas un kā notiek. Tas ir tikai dažu mēnešu jautājums, līdz flīzes uz ietvēm salūzīs. Tā ir darba slikta izpilde. Tas pats notiek ar bruģi Elizabetes ielā. Nekad pirms tam neesmu atbildējis par Satiksmes departamentu, bet zinu, ka šā departamenta apgūto līdzekļu procents ir ļoti zems, salīdzinot, piemēram, ar manis vadītā Īpašumu departamenta apgūtajiem līdzekļiem – tie ir vismaz 95%. Nesen domes priekšsēdētājs Turlais parakstīja rīkojumu, ka es esmu atbildīgs par visām tām struktūrām, par kurām atbildēja Baraņņiks. To vidū ir arī Satiksmes departaments. Gribo saprast, kāda ir šā departamenta darbu plānošana: kāpēc nav izremontēti ceļi, jo līdzekļi taču ir piešķirti? Kāpēc tie nav apgūti? Mani arī uztrauc Brasas tilts. Vai ir jēga to remontēt? Varbūt ieguldīt nedaudz vairāk – kādus 12 vai 14 miljonus eiro – un būvēt jaunu tiltu. Turklāt esmu pārliecināts, ka būvniecības lēmumi jāpieņem nevis kabinetā, bet tieši uz vietas – jābrauc un jānovērtē situācija.

– Ir sācies Jūrmalas šosejas remonts. Valsts remontēs šo ceļu līdz Rīgas robežai. Vai Rīga remontēs to ceļa posmu, kas atrodas Rīgas teritorijā?

– Ulmaņa gatvė? Manuprāt, tur nekas nav paredzēts. Mēs šobrīd

mokāmies ar Krasta ielas remontu. Bet arī šeit ir viena nianse. Jūrmalas šoseja iet cauri Babītes pagastam. Tur valsts gatava ieguldīt līdzekļus, bet Rīgas teritorijā – ne. Domāju, ka tas ir apzināts satiksmes ministra lēmums.

– Tas nozīmē, ka puse no Jūrmalas šosejas būs jauna un gluda, otra puse paliks tādā pašā kartupeļu vāgu līmenī, kāds tur bijis jau gadiem. Tālis Linkaits (JKP) solīja salabot tikai pusi no Jūrmalas šosejas...

– Slikti, ka partijas, kas ir valdības un Rīgas domes priekšgalā, vienmēr ir dažādas. Nemākam sarunāt. Bet ir arī vēl kas cits. Tā, piemēram, Rīgas dome par aptuveni 100 miljoniem eiro pilnībā atjaunos Mežaparka estrādi. Tā simtprocentīgi būs Rīgas domes nauda, kas kā aizņēmums paņemta Valsts kasē. Bet tas nav pareizi, jo tas ir valsts projekts, kas tiek realizēts tikai par Rīgas naudu. Tas nozīmē, ka mēs attiecīgi mazāk remontēsim savus – Rīgas – objektus. Kāpēc valsts nepiedalās šajā projektā? Šobrīd esam izsludinājuši metu konkursu Nacionālā teātra paplašināšanai, bet bez valsts līdzdalības mums būs grūti realizēt šo projektu. Vai tad tas ir tikai Rīgas teātris?

– Kāpēc GKR nevirzīja mēra amatam Oļegu Burovu?

– Tāpēc, ka mūsu frakcija izvirzīja Daini Turlo. Pazīstu Daini Turlo kopš Čevera partijas (*Saimnieka*) laikiem, zinu viņa politisko pieredzi, es godīgi pateikšu – es nevarētu stāvēt septiņas stundas un atbildēt uz opozīcijas jautājumiem, kā to darīja Dainis Turlais.

– Kā tad. Viņš uz visiem jautājumiem atbildēja ļoti skaisti, bet vienādi nekonkrēti.

– Šo lēmumu pieņēma mani kolēģi, un es to respektēju. Man būt pat trešo vicemēru? Kālab? Kādi būtu mani uzdevumi? Būt atbildīgam par Īpašuma departamentu? To es varu darīt bez vicemēra amata. Tāpēc es atkāpos. Bet tad, kad uzzināju, ka no *Saskaņas* frakcijas izslēgti četri deputāti, savu iesniegumu par atkāpšanos atsaucu, jo kādam arī būs jāstrādā. Kad mana sieva uzzināja, ka es atbildēju arī par Satiksmes departamentu, viņa teica – viss, es eju no tevis prom, es to nevarēšu izturēt, es zinu, kas tur notiek. Bet es gribu sevi pārbaudīt. Es zinu visu par ēkām, bet par ceļiem pagaidām nezinu neko. Taču menedžments ir tas pats. Un bijušais (nu jau arī tagadējais) Satiksmes departamenta direktors Vitālijs Reinbahs, kurš vairākus gadus tiesājās ar Ušakovu, ir mans sabiedrotais... Kāpēc es neesmu mērs? Iespējams, man vajadzēja tikties ar deputātiem, mēģināt viņus pierunāt, kaut ko apsolt utt. Nē, to es negribēju. Man nav pieredzes intrigu višanā. Mani interesē tikai tas, kas notiek pilsētā. Ja būs ārkārtas vēlēšanas un es palikšu opozīcijā – es nepazudīšu, jo es protu sarunāties ar cilvēkiem un protu strādāt. Es protu sadarboties. Man bija laba sadarbība ar kultūras ministri Daci Melbārdi, sevišķi laikposmā, kad restaurējām Nacionālo mākslas muzeju. Mēs nekad nerunājām par politiku. Man tiešām žēl, ka viņa iet uz Eiroparlamentu. ■

Māris KRAUTMANIS

TRIS
DOMU
GRAUDI

● Nu, vai nav nelāga būšana? Tauta visu laiku iet uz vēlēšanām cerībā, ka valdīs Mesija, kas atjājis uz ēzeļa, vai Orleānas jaunava uz balta zirga, taču atkal un atkal nākas vilties, jo izrādās, ka ievēlēti ēzeļi un jātnieki bez galvām.

● Pēc Juraša un Zakatistova izdošanas kriminālvajāšanai, jāsāk bažīties, ka uz 13. Saeimas sasaukuma beigām vairākumā būs kartona deputātu frakcija.

● Būšot pārbaudes uz ceļiem, vai kāds neved pāri robežai nedeklarētus desmit tūkstošus skaidrā naudā. Nu desmit tūkstošus maz kurš var pavest, tomēr nepamet sajūta, ka varas presings un vēlme kontrolēt katru iedzīvotāja soli un katru eiro viņa kabatā notiek kā pēc plāna un kā pēc grāmatas – kā pēc Džordža Orvela *1984*, kur Lielais Brālis vēro un valda, un viņam vienmēr taisnība.

Ja vainīgs – jāsoda, nevis jāuzpērk

Baiba LULLE

Politiķu izmisīgie centieni jebkādā veidā nomainīt Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) vadību, iztopot ASV mājieniem, sāk atgādināt ne vien bezgaumīgu farsu, bet jau bīstamu spēli ar tiesiskumu un valsts un tās institūciju neatkarību. Pēdējais piedāvājums, kurš turklāt tiek ietērpts likuma formā, ir kā spēles *Gribi būt miljonārs?* parodija, kurā dalībniekam piedāvā solidu summu, pat pareizi neatbildot uz jautājumu – vienkārši paņem un ej, atpakaļ neskatoties!

Jau pavasarī valdība sāka presingu pret FKTK vadību, jo īpaši padomes priekšsēdētāju Pēteru Putniņu, valdības naudas atmazgāšanas apkarošanas pasākumu plānā ietverot komisijas padomes ievēlēšanas izmaiņas. Lai gan Putniņa pilnvaru laiks ir līdz 2022. gadam, valdība no viņa visiem līdzekļiem cenšas atkratīties iespējami ātrāk. Ar premjera Krišjāņa Kariņa pieteiktā finanšu nozares «kapitālā remonta» karogu pa priekšu pavasarī Saeima sāka virzīt likuma grozījumus, paredzot turpmāk tikai trīs cilvēkus FKTK padomē piecu vietā, mainot arī viņu nominēšanas un iecelšanas kārtību, lielāku lomu tajā atvēlot valdībai un Saeimai. Kur gadījiesies, kur ne, parādījās iniciatīva par FKTK vadības pirmstermiņa vēlēšanām jau šā gada oktobrī. Protams, arī Putniņš varot piedalīties! Bet, cik gan nāivam jābūt cilvēkam, lai cerētu uzvarēt konkursā uz amatu, no kura viņu cenšas izēst? Politiski mīl teikt, ka nav labi rakstīt likumus konkrētiem cilvēkiem, bet tieši ar to viņi pašlaik nodarbojas. Ar likuma grozījumiem no priekšas, pakaļas, no sāniem, ar pātagu, ar burkānu valdība ar Saeimas rokām cenšas izdabūt no komisijas Putniņu.

Izskatās, ka kaut kas jau «deg zilās ugunīs» un līdz oktobrim *remontētāji* nevēlas gaidīt, un Budžeta un finanšu komisija atbalstījusi finanšu ministra Jāņa Reira priekšlikumu, kas pēc būtības ir mēģinājums uzpirkt komisijas vadību. Proti, ja Putniņš un viņa vietniece Gunta Razāne atkāpsies no amatiem jau līdz 1. augustam, viņiem no komisijas budžeta izmaksās vienrei-

zēju kompensāciju 80% apmērā no gada mēnešalgas. Interesanti, kā valdība ar tās izpildorgānu Saeimu var pagērēt apmaksāt tās apšaubāmi demokrātisku pasūtījumu finanšu un kapitāla tirgus dalībniekiem – bankām, apdrošināšanas kompānijām, privāto pensiju fondu pārvaldniekiem...Vai tiem tika jautāts viedoklis? Kopā abu amatpersonu uzpirkšana izmaksās apmēram 160 tūkstošus eiro!

Premjera padomniece nav slēpusi, ka steigas iemesls ir «Latvijas sadarbības partneru» viedoklis, ka Latvijā patlaban nav banku uzrauga. Piesaukta, protams, arī Eiropas institūcija *Moneyval*, lai gan tās *raideri* nav prasības mainīt FKTK padomes izvēles formulu vai atlaist esošo vadību. Spiediens drīzāk nāk no ASV, kuram mūsējie ar skubu pakļaujas. Versijas jau izskanējušas – iespējams, ASV *FinCEN* nav patīcis, ka FKTK nav sodījis *ABLV* banku par Ziemeļkorejas sankciju pārkāpumiem, par ko Putniņš paudis, ka komisijai trūkuši pierādījumi. Iespējams, nav patīkusi *ABLV* bankas pašlikvidācijas pieļaušana.

Nesen atklājās, ka uz ASV bija devies ar diplomātiem un Baltā nama pārstāvjiem, kā arī ASV vēstniecības darbiniekiem Rīgā tikties nogalinātais maksātspējas administrators Mārtiņš Bunkus, lobējot *ABLV* likvidācijas nodošanu savās un partneru rokās. Bijusi jau izveidota likvidatoru komanda. Bunkus iepriekš labi *uzvārijās*, likvidējot *Trasta komercbanku*. Par kuļņemšanu tieši no *Trasta komercbankas* apsūdzēts Latvijas Bankas vadītājs Ilmārs Rimšēvičs, kurš, bankai sastopoties ar likviditātes

problēmām, centies radīt iespaidu, ka viņš ietekmēs FKTK lēmumus par bankas nākotni. Banku tomēr likvidēja, tādēļ grūti apgalvot, ka Rimšēvičam izdevies ietekmēt savu bijušo bankas kolēģi Putniņu. Opozīcijas deputāti pauduši, ka tieši Putniņa atbalsts *ABLV* pašlikvidācijai, nevis nodošanai jau rokas trinošajiem likvidatoriem, viņam ir bijis liktenīgs. Katrā ziņā te sastopas vairāku spēlētāju intereses.

Izskanējis, ka ASV pārstāvji devuši mājienus, ka tās naudas atmazgāšanu uzraugošās iestādes neuzticas FKTK, ierobežojot tai sniegto informāciju. Bet – ko tas nozīmē, kādi ir iemesli? Ja ir kādi pierādījumi par Putniņa nelikumīgu rīcību, pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu vai pārsniegšanu, nolaidību, kā rezultātā iestājušās smagas sekas, kādu savtīgu interešu vai pasūtījuma realizēšanu – liekam informāciju galdā un uzsākam viņa atstādināšanas, krimināllietas vai administratīvās lietas ierosināšanas procedūras! Iespējams, plašākai sabiedrībai netiek sniegta pilnīga informācija, bet, ja amatpersona ir vainīga, tā ir jāso da, nevis jāuzpērk! Bet, ja tā ir tikai viedokļu nesakrītība vai nenākšana pretī kādiem lobijiem vai ASV vēlmēm, tad *sorry guys*, tā lietas tiesiskā valstī pa vertikāli netiek kārtotas! Valdība būtībā grib pārņemt FKTK vadību un padarīt to par savu piedēkli. Tad godīgi, lai maina iestādes statusu, padara par Finanšu ministrijas departamentu, nevis imitē neatkarīgas iestādes, neatkarīga banku uzrauga darbu. Tā ir ņirgāšanās par neatkarīgajām iestādēm – nespējot tās vadību vienkārši patriekt, iebiedēt, izmokingot, to censties primitīvi uzpirkt. FKTK, NEPLP, Ģenerālprokuratūra... Un tad jau liekam nākamās – savējos pavēļu izpildītājus. Un šādu nedemokrātisku neatkarīgu institūciju vadības nomaiņu koalīcijas pārstāvji sauc par reformu – gluži kā krīzes laikā, kad ar «konsolidācijas» jēdzienu varēja pamatot jebko un atgāināt ikvienu pārmetumu. ■